

Protokoll fört vid pleniföredragning

Infrastrukturavdelningen

Allmänna byrån, I1

Närvarande

KS - CG - MP - NF - TA - MN - WV

Frånvarande

Justerat

Omedelbart

Ordförande

Lantråd

Katrin Sjögren

Föredragande

Minister

Mika Nordberg

Protokollförare

Avdelningschef

Yvonne Österlund

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 2

Yttrande över republikens presidents framställning till Ålands lagting om statsrådets förordning om sättande i kraft av det enligt avsnitt 1.5.1 i bilaga A till den europeiska överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg (ADR)

ÅLR 2019/6026

355 I1

Landskapsregeringen beslöt att lämna ett yttrande till lagtinget enligt **bilaga I119P02**.

Till Ålands lagting

Landskapsregeringens yttrande

Över republikens presidents framställning till Ålands lagting om statsrådets förordning om sättande i kraft av det enligt avsnitt 1.5.1 i bilaga A till den europeiska överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg (ADR)

- Republikens presidents framställning nr 9/2018-2019

Bakgrund

Ålands lagting har den 5 augusti 2019 begärt ett yttrande från Ålands landskapsregering över republikens presidents framställning till Ålands lagting om statsrådets förordning om sättande i kraft av det enligt avsnitt 1.5.1 i bilaga A till den europeiska överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg (ADR).

Eftersom överenskommelsen innehåller bestämmelser som åtminstone delvis hör till landskapets lagstiftningsbehörighet måste Ålands lagtings godkännande i enlighet med 59 § 1 mom. i självstyrelselagen (1991:71) för Åland inhämtas för att den ikraftträdandeförordning som ingår i rikets framställan ska träda i kraft även på Åland.

Behörighet

Enligt 18 § 6, 21 och 22 punkterna i självstyrelselagen (1991:71) för Åland har landskapet behörighet i fråga om bl.a. allmän ordning och säkerhet, vägar och vägtrafik samt näringsverksamhet.

Demilitariseringen

Artikel 4, 1 mom. i Konvention angående Ålandsöarnas icke-befästade och neutralisering från 1921 föreskriver att ”Med förbehåll för bestämmelserna i artikel 7 må icke någon militär land-, sjö- eller luftstyrka tillhörande någon som helst makt intränga i eller uppehålla sig inom den i artikel 2 angivna zonen. Tillverkning, införsel, transitering och återutförsel av vapen och krigsmateriel inom densamma är uttryckligen förbjudna.” Transport av militärt material är alltså otillåtet inom den demilitariserade zonen på Åland. Zonen utsträckning definieras i samma konvention.

Den europeiska överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg (ADR)

Den europeiska överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg från år 1957 trädde i kraft i Finland år 1979 (FördrS 23/1979, ADR). Sedan dess har bilagorna i överenskommelsen ändrats flera gånger, särskilt bilagorna A och B. Bestämmelserna omfattar bl.a. klassificering,

förpackning och märkning av farliga ämnen samt konstruktion, utrustning och användning av fordon och tankar.

I enlighet med artikel 4.3 i ADR har de fördragsslutande parterna rätt att genom bilaterala eller multilaterala fördrag överenskomma om att farligt gods på vissa villkor kan godkännas för ARD-transport, fastän transporten inte tillåts enligt ADR-bestämmelserna. De fördragsslutande parterna har även rätt att genom bilaterala eller multilaterala överenskommelser bestämma om mindre stränga villkor vid transport av vissa farliga ämnen på vissa villkor. En separat överenskommelse får vara i kraft i högst fem år. Avsikten är att regelverket under denna tid revideras för att omfatta innehållet i överenskommelsen.

Överenskommelse tillämpas i internationella ADR-transporter mellan de ADR-territorier som undertecknat överenskommelsen. Även transitländer behöver ha undertecknat överenskommelsen för att transporten ska ha rätt att följa överenskommelsen. En ADR-överenskommelse får även tillämpas på nationella transporter av farliga ämnen.

Det multilaterala avtalet M313

Riket föreslår i förordning att det multilaterala avtalet M313 framtaget enligt avsnitt 1.5.1 i bilaga A till den europeiska överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg (ADR) sätts i kraft.

Överenskommelsen reglerar transport av explosiva ämnen och varor av klass 1 som tillhör militären, och som packats innan den 1 januari 1990 i enlighet med då gällande ADR-krav. Dessa ämnen och varor behöver inte märkas om enligt nu gällande regler i avsnitten 5.2.1.1 och 5.2.2.1, vilka bl.a. ställer krav på att varje del är skilt uppmärkt. Märkningen ska dock uppfylla kraven enligt avsnitt 5.1.2.1 i ADR, där material kan märkas upp med relevanta UN-nummer på ytterhöljet istället.

Detta undantag kan endast användas när de explosiva ämnena eller varorna förs till destruktion, transporten inte har annan last och avsändaren infört meningen ”Carriage agreed according to section 1.5.1 of ADR (M313)” i transportdokumentet.

Överenskommelsen, som redan undertecknats av Sverige, Tyskland, Storbritannien, Nederländerna, Frankrike och Norge, gäller till den 15 juni 2023 i de territorier som undertecknat överenskommelsen. Skulle något territorium gå ur överenskommelsen, gäller den fortsättningsvis i de territorier som inte gått ur överenskommelsen.

Ställningstagande

Den multilaterala överenskommelsen avser märkning av militärt gods vid transport på väg. Ålands landskapsregering konstaterar att militärt material inte får transporteras inom den demilitariserade zonen enligt artikel 4, 1 mom. i Konvention om icke-befästade och neutralisering av Ålandsöarna från 1921. Landskapsregeringen ser därför hinder för att lagtinget ger sitt bifall till överenskommelsens ikraftträdandeförordning.

Mariehamn den 29 augusti 2019

Lantråd

Katrin Sjögren

Minister

Mika Nordberg